

Gozdarski dijaški tabor 2025

Zadnji teden šolskih počitnic, od ponedeljka, 25., do nedelje, 31. avgusta 2025, je v Skavtskem okoljskem centru na Žagi Rog potekal že **7. dijaški gozdarski tabor**, ki ga organizira Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete. Tabor je namenjen srednješolcem kot oblika promocije gozdarstva in študija tega področja. Letos se ga je udeležilo 18 dijakov in dijakinj iz različnih koncev Slovenije.

Prvi dan tabora je bil namenjen uvodu v gozdarstvo in spoznavanju udeležencev. Na poti proti Kočevskemu Rogu smo se ustavili v Podturnu, kjer nas je revirni gozdar **Luka Kocjančič** popeljal po gozdni učni poti Rožek. Spoznavali smo življenje in rast dreves, naravne posebnosti, kot sta udorna jama – koliševka in ruševine nekdanjega gradu, ter se spustili do podzemne jame Jazbina. Pot smo zaključili v arboretumu s tujerodnimi drevesnimi vrstami. Po nastanitvi v Skavtskem okoljskem centru in spoznavnih igrah smo pričeli s prvimi botaničnimi učnimi urami. Dijakom smo predstavili osnovne drevesne vrste in jih naučil principe delovanja osnovnega

dihotomnega ključa. Sledil je sprehod z **Jernejem Javornikom**, izkušenim poznavalcem užitnih rastlin in gob. Jernej je udeležence seznanil s pravilnim načinom nabiranja uporabnih rastlin in njihovo pripravo – od varnega izbiranja vrst, ki jih res dobro poznamo, do preprostih postopkov predelave za kulinarčno rabo. Predstavil je tudi pogled nabiralca skozi štiri letne čase ter opozoril, da lahko divja hrana na preprost, a učinkovit način dopolni vsakdanji jedilnik. Na sprehodu po okolici tabora smo se učili razlikovati med užitnimi in strupenimi rastlinami, prepoznali nekaj nevarnih vrst ter nabrali koprive, divje vrste mete, radičevke in jagodnjak. Vrhunec dneva je bil kulinarčni, saj je Jernej iz nabranih rastlin pripravil odlično etruščansko juho z njoki, ki jo je dopolnil z divjačinskimi hrenovkami.

Drugi dan je bil posvečen ekologiji gozda in pragozdov. Pod vodstvom **Dušana Roženbergerja** in **Andreja Rozmana** smo obiskali pragozd Rajhenavski Rog. Razpravljali smo o razlikah med gospodarskim gozdom in pragozdom, vlogi odmrlih dreves ter vplivih divjadi na razvoj gozda.

Slika 1: Skupinska fotografija ob zaključku Gozdarske olimpijade

Ustavili smo se pri znameniti jelki – Kraljici Roga in pri Prelesnikovi koliševki, ki s svojo lego ustvarja edinstven vegetacijski obrat. Predavatelja sta poudarila pomen raziskovanja pragozdov za sonaravno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji. Popoldne smo spoznali del arboristov z **Davidom Raido**, ki je predstavil arboristično opremo, tehnike varnega plezanja in pomen varnosti pri delu na višini. Nekateri udeleženci so se pod njegovim vodstvom tudi sami povzpeli na drevo.

V sredo so dijaki spoznavali gozdarske poklice v okviru projekta Fem2Forest, ki spodbuja enake priložnosti v stroki. Svoja znanja in poklicne poti so predstavile **Marija Černe** (Slovenski državni gozdovi), **Katarina Flajšman** (Gozdarski inštitut Slovenije), **Hana Štraus** (Zavod za gozdove Slovenije) in **Zala Uhan** (Biotehniška fakulteta). Mladi so tako dobili vpogled v raznolikost gozdarskih poklicev, od raziskovalnih do terenskih, ter spodbudo k razmisleku o lastni poklicni poti. **Luka Kocjančič** in **Hana Štraus** sta nato predstavila organizacijo gozdarstva v Sloveniji in delo revirnega gozdarja, dijaki pa so se preizkusili v meritvah na stalni vzorčni ploskvi. Program je dopolnila predstavitev vodje lovišča s posebnim namenom Kočevsko **Boža Zakrajška**,

ki je približal vlogo lovcev pri varstvu narave in upravljanju divjadi. V večernih urah smo se v spremstvu lovcev **David Gazvode** in **Jureta Škulja** iz LPN Kočevsko odpravili na opazovanje divjadi z visokih prež in imeli priložnost videti srnjad, jelenjad, lisico, divje prašiče, poljske zajce, divjo mačko in celo medveda.

Četrtek je bil namenjen spoznavanju gozdne tehnike in ekonomike. **Anton Poje**, **Matevž Mihelič**, **Luka Pajek** in **Zala Uhan** so dijakom najprej predstavili pomen in izzive trajnostnega gospodarjenja z gozdom za zagotavljanje proizvodnih funkcij. Nato je sledil praktični del – na terenu smo bili gostje podjetja SiDG, kjer so si dijaki iz varne razdalje ogledali celoten postopek sečnje in spravila lesa. Posebno pozornost smo posvetili pravilnim in varnim tehnikam dela ter načrtovanju gradnje gozdnih prometnic, ki je ključno za okolju prijazno izvedbo del. Popoldne smo obiskali Kočevski muzej, kjer smo spoznali tudi zgodovinski razvoj gozdne tehnike na območju Roške žage. Ekskurzijo smo zaključili s kopanjem v Kočevskem jezeru. Večer smo namenili monitoringu volkov z izzivanjem tuljenja (howling). Po uvodni seznanitvi z ekologijo volkov in metodo so se udeleženci razdelili v tri skupine, nato smo se podali na kvadrante upo-

Slika 2: Tekmovanje v žaganju hloda z amerikanko

rabljene v preteklih popisih. Veselilo nas je, da je v vsaki skupini tuljenje izvajal en od dijakov. Odziva volkov žal nismo zabeležili, so se pa dijaki seznanili z ostalimi pogostimi oglašanji živali v gozdu, kot so polhi in sove. Med vožnjo do popisnih točk smo lahko na gozdnih cestah opazovali srne in jelene ter tudi nekatere ostale, nočno bolj aktivne živali, dvoživke.

V petek smo organizirali Gozdarsko olimpijado, ki se je tudi letos izkazala za vrhunec programa. Dijaki so se v štirih skupinah pomerili v velikem in malem gozdnem orientacijskem poligonu ter v gozdarskih igrah, med drugim žaganju hloda z amerikanko, simulacijo uspavanja medveda s pihalnikom, teku v žakljih in ustvarjanju gozdnih modnih kreacij. Popoldne smo namenili predavanju o velikih zvereh v Sloveniji. **Nik Šabeder** je predstavil biologijo in ekologijo medveda, volka in risa, njihovo številčnost, metode ocene številčnosti in znanstvenega raziskovanja ter upravljanje z njimi. Predstavitev je vsebovala tudi mnoge posnetke s fotopasti, ki jih raziskovalci na Oddelku postavljamo za spremljanje populacij in vedenja teh živali. Ob koncu so se dijaki seznanili tudi s pomenom vključevanja deležnikov v upravljanje, konflikte z velikimi zvermi, primeri dobre prakse in kratki predstavitvi projekta LIFE Lynx. Kasneje smo

osvojeno znanje pokazali še na terenu. Skupaj smo se odpravili do dveh, v začetku tedna postavljenih fotopasti, eni ob kaluži ter drugi na krmišču. Med terenskim ogledom smo spregovorili tudi o upravljanju divjadi pri nas, pomenu lovstva in lovcev ter prepoznavanju znakov prisotnosti velikih sesalcev v gozdu (objedenost, sledi, iztrebki).

Predzadnji dan tabora smo se posvetili gozdni entomologiji in varstvu gozdov. **Vera Zgonik** je vodila sprehod, kjer smo najprej z mrežami nabirali žuželke, ki smo jih kasneje identificirali. Nato smo se podali v gozd, kjer smo našli predstavnike vseh glavnih redov žuželk, pa tudi pajkovce in stonoge. Videli smo tudi tujerodno, a neinvazivno samico metulja *jamamaja*, prav tako smo našli njegovo bubo. Pohod smo nadaljevali s pobiranjem različnih vrst pasti, ki smo jih nastavili že v začetku tedna (križna past z različnimi feromoni, talne pasti z etanolom ter režasta past za podlubnike). Nekaj najznačilnejših predstavnikov gozdnih žuželk so si udeleženci lahko ogledali pod lupo, med njimi predstavnike različnih družin hroščev (krešiči, pisanci, rilčkarji,...), najpogostejša in ekonomsko najzanimivejša podlubnika: osmerozobega lubadarja (*Ips typographus*) in šesterozobega zvezdarja (*Pityogenes chalcographus*) in tudi enega najpomembnejših plenilcev podlubnikov:

Slika 3: Prikaz meritev na stalni vzorčni ploskvi

mravljinčastega pisanca (*Thanasimus formicarius*). Predstavnik "pražužek" skakača (*Collembola*) smo pogledali pod mikroskopom.

Zadnji dan tabora smo se sprehodili iz vasi Borovec čez Kremparsko sedlo po grebenu do Kolpe. Sledilo je sproščeno druženje, kopanje v hladni reki in nagradni kviz, kjer so dijaki preverili svoje znanje o tematikah, obravnavanih med taborom.

Tabor je mladim poleg promocije študija in gozdarstva ponudil teden dni bivanja v naravi in neposreden stik s strokovnjaki z različnih področij. Program je združeval predavanja, terensko delo, strokovne ekskurzije in praktične delavnice, kar je dijakom omogočilo vpogled v raznolikost in kompleksnost gozdarske stroke. Udeleženci so spoznali izzive sodobnega gospodarjenja z gozdovi, varstvo gozdnih ekosistemov, raziskovanje in monitoring ter delo revirnih gozdarjev, arboristov, raziskovalcev, lovcev in drugih strokovnjakov. Obenem je tabor spodbujal krepitev medsebojnih vezi, saj so mladi preživeli teden dni v okolju brez stalnega dostopa do interneta, kar je spodbudilo sodelovanje, izmenjavo izkušenj in oblikovanje novih prijateljstev. Pomemben poudarek tabora je tudi razmislek o prihodnji poklicni poti in vlogi mladih v gozdarski stroki.

Z organizacijo tovrstnih taborov Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete prispeva k večji prepoznavnosti stroke ter odpira prostor za nove generacije, ki bodo s svojim znanjem nadaljevale tradicijo sonaravnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji.

Tabor sta finančno podprla Pahernikova ustanova ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za kar se iskreno zahvaljujemo. Zahvala gre tudi podjetju Slovenski državni gozdovi, Zavodu za gozdove Slovenije, Gozdarskemu inštitutu Slovenije ter Lovski zvezi Slovenije za sodelovanje pri izvedbi in podarjeni promocijski material. Posebna zahvala gre sodelavcem Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire – Luki Jemcu, Martinu Ježu, Zali Uhan, Niku Šabedru in Veri Zgonik – brez katerih izvedba tabora ne bi bila mogoča. Prav tako smo hvaležni študentoma Mateu Ussicu in Michału Burzyńskemu, ki sta s svojim trudom in predanostjo pomembno prispevala k nemotenemu poteku tabora. Se vidimo prihodnje leto!

Lea LESKOVEC, Tine FERK, Tim PIRC,
Blaž FRICELJ

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,
Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire
Foto: avtorji članka

Slika 4: Divja etruščanska juha kot vrhunec prvega dne